

राज्यात फेब्रुवारी-मार्च, २०१४ मध्ये अवेळी पाऊस
व गारपीटमुळे नुकसान झालेल्या शेतक-यांना
मंजूर केलेल्या पॅकेजच्या अंमलबजावणीबाबत
मार्गदर्शक सूचना

महाराष्ट्र शासन

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: टंचाई-०३१४/प्र.क्र.१९/२-स

मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२

तारीख: २६ मार्च, २०१४

वाचा :-

महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्र. सीएलएस-२०१४/प्र.क्र.११८/म- दि. २० मार्च, २०१४

परिपत्रक

राज्यात माहे फेब्रुवारी - मार्च, २०१४ या कालावधीमध्ये गारपीट व अवेळी पाऊस यामुळे मोठ्या प्रमाणात जीवीत व वित्त हानी झाली आहे. या नैसर्गिक आपत्तीमुळे शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याचे शासनाच्या निदर्शनास आल्यामुळे शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याच्या दृष्टीने महसूल व वन विभागामार्फत दि. २० मार्च, २०१४ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे विशेष पॅकेज मंजूर करण्यात आले आहे.

या शासन निर्णयात शेती पीके / फळ पीकांचे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांनी घेतलेल्या पीक कर्जाच्या परतफेडीस मुदतवाढ देणे, बाधित शेतकऱ्यांच्या पीक कर्जाचे व्याज शासनामार्फत भरणे व बाधित शेतकऱ्यांच्या पीक कर्जाचे पुनर्गठन करणे, इ. उपाययोजना सूचविण्यात आल्या आहेत. या उपाययोजनांच्या अंमलबजावणीबाबत खालीलप्रमाणे मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात येत आहेत :-

१) दिनांक २० मार्च, २०१४ च्या शासन निर्णयातील "शेती पीकास मदत" या सदराखालील अ, ब व क नुसार शासकीय मदतीस पात्र ठरलेले शेतकरीच सदर शासन निर्णयातील "शेती पीक कर्ज" या सदराखालील विविध उपाययोजनांचा लाभ मिळण्यास पात्र ठरतील.

२) सदर परिपत्रकातील मार्गदर्शक सूचना केवळ फेब्रुवारी - मार्च, २०१४ मध्ये झालेल्या अवेळी पाऊस व गारपीटमुळे ज्या शेतकऱ्यांच्या पीकांचे नुकसान झाले आहे अशा बाधित शेतकऱ्यांच्या शेती पीके व फळ पीकांसाठी घेतलेल्या पीक कर्जास लागू राहतील.

३) अ) बाधित शेतकऱ्यांकडून संबंधित बँकांनी डिसेंबर, २०१४ अखेरपर्यंत सक्तीने कर्ज वसुली करू नये व डिसेंबर, २०१४ अखेरपर्यंत शेती पीकाच्या कर्जाची परतफेड करण्यास मुदतवाढ देण्यात यावी.

जे बाधित शेतकरी पीक कर्जाच्या परतफेडीस दि. ३१ डिसेंबर, २०१४ पर्यंत मुदतवाढीचा लाभ घेतील असे शेतकरी डॉ. पंजाबराव देशमुख व्याज अनुदान योजनेस पात्र ठरतील. तसेच केंद्र शासनाच्या व्याज अनुदान योजनेनुसार पीक कर्जाची उचल केल्याच्या दिनांकापासून ३६५ दिवसांत पीक कर्जाची परतफेड करणारे शेतकरी केंद्र शासनाच्या योजनेचा लाभ मिळण्यास पात्र ठरतील.

ज्या शेतकऱ्यांनी पीक कर्जाच्या परतफेडीस दि. ३१ डिसेंबर, २०१४ पर्यंत मुदतवाढीचा लाभ घेतला आहे अशा शेतकऱ्यांना 'थकबाकीदार' समजण्यात येऊ नये.

ब) सन २०१३-१४ या कालावधीकरिता बाधित शेतकऱ्यांचे शेतीच्या कर्जाचे व्याज राज्य शासनामार्फत भरण्यात येईल.

जे बाधित शेतकरी दि. ३० जून, २०१४ या मुदतीत पीक कर्जाची परतफेड करतील अशा शेतकऱ्यांचे नुकसान झालेल्या पीकांसाठी घेतलेल्या पीक कर्जाच्या परतफेडीच्या दिनांकापर्यंतचे व्याज शासनामार्फत संबंधित बँकेस अदा करण्यात येईल. तसेच 'क' मधील पुनर्गठनाचा पर्याय स्विकारलेल्या शेतकऱ्यांचे देखील पुनर्गठनापूर्वीचे उपार्जित व्याज (accrued interest) म्हणजेच सन २०१३-१४ या कालावधीतील बाधित पीकाच्या कर्जावरील व्याज शासनामार्फत संबंधित बँकांना अदा करण्यात येईल.

क) बाधित शेतकऱ्यांच्या कर्जाचे तीन वर्षाकरिता म्हणजे सन २०१४-१५, २०१५-१६ व २०१६-१७ या कालावधीकरिता शेती पीक कर्जाचे पुनर्गठन करण्यात येईल.

बाधित शेतकऱ्यांच्या पीक कर्जाचे जून, २०१४ नंतर पुढील तीन वर्षांच्या मुदतीसाठी म्हणजे सन २०१४-१५, २०१५-१६ व २०१६-१७ या कालावधीसाठी पुनर्गठन करण्यात यावे. अशा शेतकऱ्यांच्या सन २०१३-१४ या हंगामातील पीक कर्जाचे उपार्जित व्याज (accrued interest) शासनामार्फत संबंधित बँकेस अदा करण्यात येईल. पुनर्गठनाचा लाभ घेणारे शेतकरी सन २०१४-१५ या हंगामात पीक कर्ज घेण्यास पात्र ठरतील.

वरीलप्रमाणे ३(अ) व ३(क) यापैकी एक पर्याय निवडण्याबाबत संबंधित बँकेने बाधित शेतकऱ्यांचे संमतीपत्र घेऊन अशा शेतकऱ्यांना या पॅकेजचा लाभ देण्यात यावा.

४) बाधित शेतकऱ्यांना संबंधित जिल्ह्यातील जि.म.स. बँक / व्यापारी बँकांनी दिलेले पीक कर्ज राज्य स्तरीय समितीने निश्चित केलेल्या पीक कर्ज दराच्या (Scale of finance) मर्यादेत असणे आवश्यक

आहे. ज्या बँकांनी या मर्यादेपेक्षा जास्त कर्ज पुरवठा केला असेल असे वाढीव कर्ज या पॅकेजसाठी पात्र ठरणार नाही. तसेच ज्या बँकांनी राज्य स्तरीय समितीच्या पीक कर्जदारापेक्षा कमी दराने पीक कर्ज पुरवठा केला असेल अशी प्रत्यक्ष कर्जाची रक्कम पॅकेजसाठी गृहित धरण्यात यावी.

५) शेती पीकास मदत या सदराखालील पीकाच्या क्षेत्राची मर्यादा शेती पीक कर्ज या सदराखालील पॅकेच्या लाभासाठी लागू राहणार नाही. म्हणजेच शासन निर्णयातील बाधित शेतकऱ्यांची पेरणीखालील क्षेत्राची मर्यादा शेती पीक कर्ज या सदराखालील लाभासाठी लागू राहणार नाही.

६) ज्या शेतकऱ्यांनी किसान क्रेडिट कार्ड योजनेद्वारे (KCC) पीक कर्जाची उचल केली असेल अशा शेतकऱ्यांच्या बाबतीत ज्या पीकाचे / फळ पीकाचे नुकसान झाले आहे त्याच पीकाच्या पीक कर्ज दराच्या मर्यादेत (Scale of finance) सदर पॅकेजचा लाभ देय राहिल.

वरील मार्गदर्शक सूचनांचे सर्व बँकांनी तंतोतंत पालन करावे. बाधित क्षेत्रातील कोणतेही पात्र शेतकरी दि. २०/३/२०१४ च्या शासन निर्णयातील उपाययोजनांच्या लाभापासून वंचित राहणार नाहीत याची सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी दक्षता घ्यावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०३२६१६०४४९९९०२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजगोपाल देवरा)

सचिव (सहकार)

प्रति,

१. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
२. मा. अप्पर मुख्य सचिव (कृषी व पणन), मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
३. मा. अप्पर मुख्य सचिव (महसूल व वन विभाग), मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
४. मा. अप्पर मुख्य सचिव (वित्त विभाग), मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

५. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
६. मा. सचिव (मदत व पुनर्वसन), मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
७. निवड नस्ती (२-स).

प्रत माहिती व उचित कार्यवाहीसाठी :-

१. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२. कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३. जिल्हाधिकारी, सर्व.
४. मुख्य महाप्रबंधक, प्रादेशिक कार्यालय, नाबार्ड, पुणे.
५. समन्वयक, राज्य स्तरीय बँकर्स समिती, बँक ऑफ महाराष्ट्र, पुणे.
६. विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था (सर्व).
७. जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था (सर्व).